

8

Filipino

**Ikaapat na Markahan
Module 5**

**Mahalagang Diwa ng Florante at
Laura**

Radio Broadcasting

Panimula

Ang araling ito ay tutulong sa atin upang maibalik ang isa sa pinakapaboritong libangan ng tao noon, bata man o matanda, kinagigiliwan ang pakikinig sa radyo. Nakatutulong din ang mga hakbang sa pagsagawa ng isang kawili-wiling radio broadcast at ang paggamit ng mga akmang salita sa paglalahad. Napakahalagang kagamitan ang radyo sa paghatid ng mahalagang diwa o mensahe. Kaya ang mahalagang mensaheng nakuha sa akdang Florante at Laura ay magagamit natin upang maihatid ito sa mga tagapakinig na akma naman sa kasalukuyang kaganapan.

PINAKAMAHALAGANG KASANAYANG PAMPAGKATUTO

F8EPIVr-j- 40 - Natutukoy ang mga hakbang sa pagsasagawa ng isang kawili-wiling Radio Broadcast batay sa nasaliksik na impormasyon tungkol dito.

F8PTIVg-h-38 - Nabibigyang-pansin ang mga angkop na salitang dapat gamitin sa isang radio broadcast.

SUBUKIN

Panuto: Basahin at unawain ang mga katanungan o pahayag. Piliin ang titik ng pinakatamang sagot.

1. Ano ang tawag sa pagpapalaganap ng impormasyon tungo sa malawak na bilang ng mga tagapakinig sa pamamagitan ng radyo?
A. Drama
B. telebisyon
C. Programang Musikahan
D. radio broadcasting
2. Ang mga DJ o mamamahayag ay kailangang maingat sa _____.
A. Pagkilos
B. pananalita
C. pananamit
D. wala sa nabanggit
3. Ang radio announcer ay kilala rin sa tawag na _____.
A. On air talent
B. VJ
c. host
D. lahat na nabanggit
4. Malumanay ang pananalita ni Carina habang nakikipag-usap kay Belen. Ang salitang may salungguhit ay nangangahulugang _____.
A. Marahan
B. malungkot
C. mabagsik
D. masakit
5. Anong uring mga salita ang dapat iwasan sa paggamit habang nagbobroadcast?
A. Pormal na salita
B. Tamang salita
C. malaswang salita
D. lahat ng nabanggit
6. Alin sa mga sumusunod ang tamang hakbang sa pagsasagawa ng kawili-wiling radio broadcast?
A. Gumamit ng mga salitang malalaswa at bulgar sa pagbrobroadcast dahil iba-iba ang iyong tagapakinig.
B. Talakayin ang anumang paksa sa inyong estasyon kahit hindi pa tiyak ang kabuuan nito.
C. Patugtugin ang kahit anumang awitin kahit hindi angkop sa iyong tinalakay.
D. Maging magalang sa iyong mga pananalita at sa pagtatalakay.
E.

7. Ano ang tawag sa kantang pangkomersyo o pang-estasyon?
A. Jingle B. awit sa pag-ibig C. kundiman D. voice over
8. Ano ang tawag sa salitang binibigkas, musikang pinatugtog at aksyong isinagawa na wala sa iskrip?
A. Voice B. ad lib C. alibi D. DJ
9. Sa mga hakbang sa pagsasagawa ng isang kawili-wiling radio broadcast,ano ang tamang pagkakasunud-sunod ng mga gawaing nakatala sa ibaba?
A. Maging maingat sa mga salitang gagamitin sa pagbobroadcast dahil iba-iba ang tagapakinig.
B. Maghanda ng mga awiting patugtugin mo sa iyong pagbobroadcast.
C. Maghanda ng paksang tatalakayin kasama ang co-anchor
D. Pumili ng pangalan para sa inyong programa.
A. ABCD B. ABDC C. BCDA 4. DCBA
10. Ang istasyon na humahasa sa mga kabataan sa pamamahayag at matatagpuan lang sa mga pamantasan o paaralan.
A. Community radio C. commercial radio
B. Campus radio D. public radio

ARALIN 4.3.1

Radio Broadcast

Alamin

Layunin :

- A. Naibibigay at naipaliliwanag ang katuturan o kahulugan ng radio broadcast .
- B. Naipahahayag ang sariling opinyon o pananaw gamit ang kaalaman sa radio broadcasting

Balikan / Pangganyak

Mahalagang-mahalagang may alam tayo sa mga pangyayaring nagaganap sa ating paligid.Kahit saan ka mang bahagi ng bansa nandoon ang maghahatid sa atin ng mahahalagang impormasyon.Ito ang kahalagahan ng radyo o mga kagamitang naging tulay upang maihatid sa atin ang mga balita o kaalaman sa pamamagitan ng radio broadcast.

Tuklasin

Anu-ano ang nagpapaalis ng pagod sa mga magsasaka habang nagsasaka? Ang mga ina na abala sa gawaing bahay? Ang mga tsuper habang nagmamaneho? O ang mga kabataan habang nag-aaral o may binabasa?

Hindi ba naaaliw ang bawat isa sa atin kahit mayroon tayong ginagawa?

Ito ang mahahalagang bagay na hatid sa atin ng radyo. Sa iba't ibang paraan maihahatid sa atin ang kinakailangan natin, Ito man ay mahahalagang impormasyon, aral o aliw.

Suriin / Talakayin

Ang Radio Broadcasting - ay isang pamamaraan ng pagsasahimpapawid ng mga impormasyon o balita sa pamamagitan ng paggamit ng mga waves gamit ang radyo. Ang layunin nito ay ang pagpapalaganap ng impormasyon sa mas nakararaming tagapakinig.

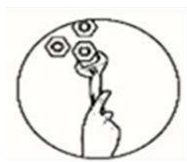
Mga Uri ng Radio Broadcasting:

1. **Public Radio o Pampublikong Radyo** - Mga istasyon sa radyo kung saan purong pagbabalita o paghahatid ng impormasyon lamang ang mapapakinggan at walang mga palatastas mula sa iba't ibang ahensya at mga produktong iniaalok. Ito ay may layunin na magbigay ng pansin sa mga nakikinig na mamamayan. Kadalasan, ito ang nagiging paraan ng mga namumuno sa bansa upang makapaghatid ng impormasyon sa kanyang mga nasasakupan.
2. **Commercial Radio o Radyong Pangkomersyo** - Ang layunin ng mga istasyong ito ay upang ilahad ang mga impormasyon ukol sa mga inaalok o binebentang produkto na naghihikayat sa mga nakikinig upang bumili. Ito rin ay maituturing na pag-aari ng mga pribadong ahensya na naglalayong kumita.
3. **Community Radio o Pangkomunidad na Radyo** - Ito ay ang mga istasyong naglalahad ng kasalukuyang balita o mahahalagang pangyayari sa loob ng isang komunidad.
4. **Campus Radio o Radyo ng mga Estudyante** - Ang istasyon na eksklusibo lamang sa loob ng isang pamantasan o paaralan. Ito ay naghahayag ng mga kasalukuyang kaganapan sa loob ng kampus gayundin ang mga mahahalagang anunsyo mula sa mga namumuno ng eskwelahan.

Isaisip

Ang media ay may mahalagang papel na ginagampanan sa ating lipunan, alinmang lugar sa ating bansa o sa ibang bansa. Ito man ay pasulat o broadcast. Sa panahon ng pananakop, nagawang ihatid ng ating magigiting at magagaling na manunulat ang nais nilang ihatid sa kapwa mamamayan sa pamamagitan ng pagsusulat. Naihatid nila ang mga nais nilang ipaabot sa kabila ng mga pinaiiral na batas noon. Sa panahon ngayon, napakahalagang may alam tayo sa mga kaganapan sa ating paligid o sa buong bansa sa pamamagitan ng pakikinig sa radyo.

Isagawa

Isulat sa sagutang papel ang tatlong programang panradyo na karaniwang pinapakinggan at ilahad kung bakit .

Halimbawa: Arangkada ni Leo Lastimoso – naghahatid ng impormasyon at nagpapaliwanag sa mahahalagang isyu o balita.

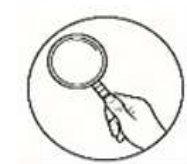
Pagyamanin / Karagdagang Gawain:

Isulat sa sagutang papel ang paliwanag at kasagutan sa tanong.

Sa panahon ng pananakop (panahon nang isulat ni Francisco Baltazar ang Florante at Laura) kung may radyo na sa panahong iyon, anong isyu ang gusto mong at bakit?

Aralin
4.3.24

**Mga Hakbang sa Radio
Scriptwriting /Broadcasting**

Alamin

1. Natutukoy ang mga hakbang sa pagbuo ng pahayag sa radyo.
2. Nakabubuo ng sariling script o hakbang sa pagsagawa ng radio broadcasting.

Balikan / Pangganyak

Napag-alaman natin ang katuturan sa radio Broadcasting. Ito ay mahalagang anunsyo na makatutulong higit sa nakikinig. May malaking tungkulin rin ito sa pagpapalaganap ng mahahalagang impormasyon lalong-lalo na sa mga kaganapan ngayon sa pamamagitan ng paglahad at paliwanag upang maintindihan at mauunawaan ang isyu ng higit sa nakararami.

Tuklasin

Gaano ba kahalaga ang midyum na ito? Paano ito makatutulong sa atin bilang mag-aaral? Paano tayo matutulungan upang mahasa ang kakayahan natin sa pagsasalita?

Suriin / Talakayin

Ang radyo bilang midyum ng komunikasyon ay naglalayong magbahagi ng mga kaganapan ng mundo sa mas malawak na sakop nito. Mauunawaan ang gampaning radyo bilang gabay sa kamalayang panlipunan.

Ang pagbibigay opinyon ay makatutulong ng malaki upang ang kabataan ay higit na maging epektibong tagapagsalita. Ayon sa isang batid na komentarista sa radyo, na ang unang hakbang upang makagawa ng isang mahusay at epektibong komentaryong panradyo ay ang pagkakaroon ng malawak na kaalaman sa pagsulat ng isang sanaysay na naglalahad ng opinyon o pananaw.

Mga Hakbang o Proseso sa Radio Scriptwriting

- Alamin ang iyong tagapakinig
- Gumawa ng pananaliksik tungkol sa paksa
- Gumawa ng balangkas
- Sumulat ng burador
- Basahin ng malakas, orasan
- Ilarawan o Visualized ang iskrip
- Balikan ang iskrip
- ang iskrip-istilo timing at katumpakan

Karagdagang kaalaman:

- ❖ Gumamit ng maikli, payak na salita sa pakikipagtalastasan o pakikipag-usap
- ❖ Iwasan ang mga salitang sumasagitsit na tunog
- ❖ Gumamit ng paglalarawang salita kung kinakailangan at may pag-iingat
- ❖ Gawing maikli ang mga pangungusap at ang mga ideya ay hindi maliligoy

Isaisip

Hindi lang ang pakikinig ang maaari nating gawin, maari rin tayong maging tagapagpahayag. Sa pagpapahayag tandaan natin ang mga hakbang upang maging mabisa at matagumpay na mamamahayag.

Isagawa

Tukuyin at lagyan ng masayang mukha :) ang bilog kung ang nakasaad ay angkop gawin o gamitin sa isang radio broadcast at malungkot na mukha :(kung hindi.

- ☐ 1. Kapag nagalit ka sa naging sagot ng isang tagapakinig na nakaphone patch habang nagbo-broadcast ay makabubuting sigawan mo siya upang malaman niyang galit ka.
- ☐ 2. Gumamit ka ng mga salitang simple subalit mauunawaan ng lahat na iyong mga tagapakinig bata man o matanda.
- ☐ 3. Ngumiti habang nagsasalita upang kapag narinig ka ng iba'y tila nakangiti rin ang boses na naririnig nila.
- ☐ 4. Magsalita nang malumanay at malinaw para higit kang maunawaan.
- ☐ 5. Gumamit ng mga salitang kalye o salitang balbal tulad ng mga salitang erpat, ermat, bebot, at iba pa

Pagyamanin / Karagdagang Gawain

Ang pagiging sakim ni Adolfo sa Florante at Laura ay nagdulot ng hirap at kapahamakan ng karamihan. Gaano ba kasama ang kasakiman sa panahon ngayon lalong-lalo na na may pandemya?

Bumuo ng iskrip at isipin na may radio broadcast ka at ang naging paksa ay ang kasakiman na nagdulot ng paghihirap ng iba. Isulat ito sa sulatang papel .

Alamin

Layunin: Nabibigyang pansin ang angkop na salitang dapat gamitin sa isang radio broadcast.

Balikan / Pangganyak

Sa nagdaang aralin pinag-uusapan natin ang mga dapat isaalang - alang sa isang radio broadcasting. Sa bawat pahayag natin mahalagang isaalang alang ang mga salitang ating ginagamit. Nararapat din nating isaalang- alang ang mga wika na hindi nalalayo sa mga tagapakinig. Isipin natin kung ito ba ay akma sa uri o antas ng mga naki

Tuklasin

Ano ang Wika ng Kabataan?

Ano ang naitutulong ng kaalaman natin sa mga ito upang maging mabisa kang tagapagsalita?

Bakit kailangang iakma natin sa antas ng mga tagapakinig ang salitang ating gagamitin?

Suriin /Talakayin

Ang **Wika ng Kabataan** ay mga salitang ginagamit ng mga kabataan sa kasalukuyang panahon.

Sinasabing ang wika ay dinamiko kaya pabago-bago ang mga salita at ito'y naaayon sa panahon. Dapat nating malaman ang mga salitang ito upang tayo'y magkakaunawaan at may kaisahan sa pagpapaabot sa ating mga hangarin na makabubuti sa ating lahat at sa bansang ating minamahal.

Umusbong rin ang mga salitang balbal at iba pang mga salita na sumasabay sa pag-unlad ng teknolohiya, ekonomiya at aspeto ng ating buhay. Heto ang mga halimbawa ng wika ng kabataan;

1. Lodi	2. Werpa	3. Petmalu	4. GG	5. Awts
6.Awit	7. Lodi cakes	8. Starbs	9. Gaging	

Isaisip

Pabago-bago man ang wika, hinahanap man natin ang hiyang sa atin, huwag nating kalimutan na sa media, ginagamit man natin ang mga ito, mahalaga pa rin ang pagpili sa mga salitang nakabubuti sa pandinig ng lahat. Mga salitang hindi makasisira sa pagkatao ng nagsasalita at mga salitang nagpapaunlad sa ating kultura at sa ating pagiging Pilipino.

Isagawa

A. Pumili ng limang salita o wika ng kabataan at bumuo ng pahayag o paglalarawan na akma sa mga tauhang ito sa Florante at Laura gamit ang iyong napiling wika ng kabataan.

1. Adolfo 2. Florante 3. Menandro 4. Laura 5. Aladin

Pagyamanin / Karagdagang Gawain

Gaano mo kamahal ang iyong bayan, mapapantayan mo ba ang pagmamahal ni Francisco Baltazar? Nais kong ipahayag ang iyong pagmamahal sa bayang iyong sinilangan sa paggawa ng isang islogan. Maaring gamitan mo ito ng wika ng kabataan.

Tayahin

Panuto: Basahin at unawaing mabuti ang mga tanong sa ibaba. Piliin ang titik ng tamang sagot at isulat sa inyong sagutang papel.

- Sa mga hakbang sa pagsasagawa ng isang kawili-wiling radio broadcast, ano ang tamang pagkakasunud-sunod ng mga gawaing nakatala sa ibaba?
A. Maging maingat sa mga salitang gagamitin sa pagbobroadcast dahil iba-iba ang tagapakinig.
B. Maghanda ng mga awiting patugtugin mo sa iyong pagbobroadcast.
C. Maghanda ng paksang tatalakayin kasama ang co-anchor
D. Pumili ng pangalan para sa inyong programa.
A. ABCD B. ABDC C. BCDA 4. DCBA
- Ano ang tawag sa kantang pangkomersyo o pang-estasyon?
A. Jingle B. awit ng pag-ibig C. kundiman D. voice over
- Ang mga DJ o mamamahayag ay kailangang maingat sa _____.
A. Pagkilos B. pananalita C. pananamit D. wala sa nabanggit

4. Alin sa mga sumusunod ang tamang hakbang sa pagsasagawa ng kawili-wiling radio broadcast?
 - A. Gumamit ng mga salitang malalaswa at bulgar sa pagbobroadcast dahil iba-iba ang iyong tagapakinig.
 - B. Talakayin ang anumang paksa sa inyong estasyon kahit hindi pa tiyak ang kabuuan nito.
 - C. Patugtugin ang kahit anumang awitin kahit hindi angkop sa iyong tinalakay.
 - D. Maging magalang sa iyong mga pananalita at sa pagtatalakay
5. Ang istasyon na humahasa sa kakayahan ng mga kabataan sa pagpapahayag at matatagpuan lang sa mga pamantasan o paaralan.
 - A. Community radio
 - B. Campus radio
 - C. commercial radio
 - D. public radio
6. Ano ang tawag sa salitang binibigkas, musikang pinatugtog at aksyong isinagawa na wala sa iskrip?
 - A. Voice
 - B. ad lib
 - C. alibi
 - D. DJ
7. Anong uring mga salita ang dapat iwasan sa paggamit habang nagbobroadcast?
 - A. Pormal na salita
 - B. Tamang salita
 - C. malaswang salita
 - D. wala sa nabanggit
8. Ano ang tawag sa pagpapalaganap ng impormasyon tungo sa malawak na bilang ng mga tagapakinig sa pamamagitan ng radyo?
 - A. Drama
 - B. Musikahan
 - C. telebisyon
 - D. radio broadcasting
9. Ang radio announcer ay kilala rin sa tawag na _____.
 - A. On air talent
 - B. VJ
 - C. host
 - D. lahat na nabanggit
10. Malumanay ang pananalita ni Carina habang nakikipag-usap kay Belen. Ang salitang may salungguhit ay nangangahulugang _____.
 - A. Marahan
 - B. malungkot
 - C. mabagsik
 - D. masakit

Sanggunian: Mula sa Modyul at aklat sa Baitang 8.